

2007 02613-66
KV/MCR

Norges vassdrags- og energidirektoratet
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo

Jostedal 11 august 2011

**MERKNADER TIL VESTSIDAUTBYGGINGA I JOSTEDAL, LUSTER KOMMUNE.
KONSEKVENSER FOR JOSTEDAL PRESTEGÅRD, 6871 JOSTEDAL.**

Jostedal Prestegård, tidligere statens eiendom, kom på private hender i 2002 og blir nå drevet som familiegårdsbruk kombinert med turisme. Den planlagte vannkraftreguleringa "Vestsidautbygginga" vil på flere måter få negative til sterkt negative konsekvenser for drifta av gården.

1. **BORTFALL AV ELVESTRENGEN "SAGARØYELVI" SOM NATURLIG GJERDE FOR BUFE.**
Elva skiller mellom landbrukseiendommene under gnr 193 og gnr 194 og er et effektivt stengsle for bufe mellom disse eiendommene. Bortfall av vannstrengen vil uvilkårlig medføre at beitedyra på eiendommene krysser og beiter innpå hverandres eiendom. Dette er i strid med de tildelte beiterettighetene hvert enkelt bruk har i området. Det vil også medføre at den enkelte gårdbruker ikke lenger vet om beitene ett sted holder lenge nok til den planlagte forflyttingen videre til fjellbeitene om våren, motsatt vei til innmarkene på gården om høsten.

Dersom den planlagte utbyggingen blir gjennomført vil vi kreve et gjerde oppsatt av utbygger *-langs hele den tørrlagte delen av vassdraget og vedlikeholdt til "evig tid"*.

2. **LEKKASJE AV STORESKREDBEKKEN TIL OVERFØRINGSTUNNELLEN.**

Overføringstunnelen fra bekkeinntakene til Tunsbergdalsmagasinet vil komme til å ligge med liten overdekning til Storeskredbekken som ligger på Jostedal Prestegård. Storeskredbekken ligger i en framtrødende forkastning i fjellet og forkastninga kan antas å ha åpen struktur langt innover i fjellmassivet. Vannet i Storeskredbekken er kilde til vanningsanlegget på Jostedal prestegård. På gården dyrkes til kommersielt salg jordbær og bringebær og uten et velfungerende vanningsanlegg vil ikke dette være mulig. Særlig i tørre somre og på ettersommeren med liten vannføring i bekken vil en lekkasje kunne føre til at vannet ikke når inntaket til vanningsanlegget.

Ved ei evt. utbygging må det spesielt vurderes lekkasjer fra Storeskredbekken til tunnelen og disse må i så fall tettes grundig. Grunneier vil kreve rapport om dette blir gjennomført. Grunneier er geolog og kan også ved selvsyn vurdere om forholdene i tunnelen er tilfredsstillende.

3. **UTLEIE AV APPARTEMENT PÅ JOSTEDAL PRESTEGÅRD**

På gården leies det om sommeren ut en leilighet. Utleieinntektene utgjør en ikke ubetydelig del av den totale gårdsøkonomien pr. i dag og det er planlagt framtidig utviding av kapasiteten. De fleste gjestene ønsker et stille og rolig ferieopphold med hovedvekt på turgåing, ofte i nærområdet til gården. Fra Jostedal prestegård til Sperle ligger en 5 km lang strekning av den gamle bygdeveien i Jostedalen og denne er trolig den mest brukte ferdsleveien i hele dalen, også mest brukt av våre gjester.

Ved gården Gardshaug er det planlagt et stort riggområde. Siden anlegget kommer til å ligge i en nokså bratt bakke (30m høydeforskjell) under gården kan vi ikke tenke oss noen annen måte å få dette til uten en større fylling her. Dette vil visuelt sterkt berøre deler av den gamle veitraseen og øydelegge dens kvalitet for turgåere. Vi ber derfor at en revurderer plasseringen av riggområdet og finner et annet mer egnet sted, f.eks Statkraft sitt allerede eksisterende personalanlegg på Ormbergstøl.

Hele virksomheten med tørrlegging av de mange fossestrykene og de 2 store massedeponiene på vei til Sperlestølen, som er en mye brukt turmål for turister og bygdefolk, vil sterkt berøre dette området og gjøre det uegnet som turmål. Vi synes ikke landskapsverdiene her, med gammel furuskog og de mange heftige fossestrykene kommer godt nok frem i Fagrapport Landskap, her vektlegges opplevelsen kun fra riksveien nede i dalbunnen. Etter en utbygging her vil det ikke være igjen landskap av denne typen og opplevelseskvalitet i Jostedalen.

Gardsvårstølen med sin lange gjerdemur av stein, intakte bygningar og en fortsatt åpen setervoll er trolig det fineste eksempel av en slik type i Jostedalen, vil også bli sterkt berørt for ikke å si visuelt ødelagt av et massedeponi.

4. MASSEDEPONIENE

Dersom det blir en utbygging av vestsidaelvene mener vi at tunnellmassene fra utbygginga må komme bedre til nytte enn lagring i deponier. I Jostedalen er det et stort behov for fyllingsmasse av denne kvalitet. Pr. i dag må masse hentes med lastebil fra Gaupne og det er trolig en stor miljøgevinst å hente her. Spesielt til topplag på grusvei er TBM masse meget godt egnet. Også til mindre fyllinger under dårlig drenert jordbruksland er denne massen godt egnet, da den har en viss kappilær kapasitet etter deponi og hindrer således hurtig uttørring. Vi ber derfor NVE om å pålegge utbygger å utarbeide en alternativ plan for deponering av tunnellmassen. Bl.a. Jostedal Prestegård har stort behov for masse, både til forbedring og utviding av jordbruksmark og skogsbilveg. Flere bruk vil melde sitt behov dersom denne prosessen blir satt i gang. En redusert størrelse eller bortfall av deponien vil sterkt minske de visuelle inngrepene i området.

5. FISKET

Fisket i hovedelva Jostedøla ble så godt som ødelagt etter forrige utbygginga da elvevannet ble for kaldt. I side-elvene som nå planlegges utbygd er det et spennende og godt fiske etter ørret. En utbygging vil så godt som helt utrydde mulighetene for fisket i Jostedalen. Vi lever i år 2011 og mener at dette strider med et nasjonalt uttrykt ønske om bevaring av miljø og biologisk mangfold.

SUMMA SUMMARUM

På 1980 talet ble "Jostedalsutbygginga" gjennomført. Anlegget førte til en betydelig reduksjon av vannelementets visuelle kvaliteter i landskapet, hovedsakelig fossestryk og fosser. Hovedelva Jostedøla ble ikke særlig visuelt berørt av utbyggingen, men det må her nevnes hva som er blitt borte.

Utbygd og borte

. Elvestrykene fra Styggevatnet

- . Redusert vannføring på Fåbergstølsgrandane fører til at Norges største sandur gror helt til med skog da elven mangler kraft til å etablere nye løp.
- . Båtedøla, lang strykende elvestrekning ned til Fåbergstølsgrandane
- . Bymannsfossen i Fåberg, et meget godt synlig fossefall.
- . Geisdalsfossen. Tørr om sommeren. En av Norges nasjonalfosser kjent fra Flintoes maleri fra "Fugleværelset" på Slottet.

Søkt om konsesjon

- . Krundalselvene. Ligger i det som trolig er landets flotteste bredal helt uten inngrep og karakterisert til å ha "Særs høg opplevingsverdi A1" i en gjennomført landskaps evaluering fra instituttet for Skog og Landskap.
- . Deler av Vassdølafossen i Bakkedalen, turistattraksjon.
- . Sperleelvi. En flott, strykende og fossende elvestrekning med høy opplevelseskvalitet av skog- og seterlandskap.
- . Hompedøla. Framtredende fossestreng på Myklemyr
- . Kvernelvi. Framtredende fossestreng på Myklemyr.
- . Håvardfossen i Vigdøla. Godt synlig fossefall tett inntil riksveien.

Planlagt søkt nedover i Jostedalen

- . Ryefossen. Svært høyt og flott fossefall godt synlig fra riksveien. Stor turistattraksjon.

Summa summarum vil ikke Jostedalen om noen år ha særlige vassdragsverdier igjen etter alle utbygginger. Vi ber derfor NVE om å vurdere alternativene med en redusert Vestside utbygging eller helst nullalternativet der det evt. kan tillates bygging av småkraftverk. Disse alternativene vil sterkt redusere de nevnte skadevirkningene av videre vannkraftutbygging i Jostedalen.

For Jostedal Prestegard, gnr 193, bnr 1

Anne Elgersma

